

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

18 март 1997 година*

По дело С-343/95

с предмет преюдициално запитване от Tribunale di Genova (Италия), отправено на основание член 177 от Договора за ЕИО, постъпило в Съда, по висящото производство пред упоменатия съд между,

Diego Cali & Figli Srl

и

Servizi ecologici porto di Genova SpA (SEPG)

относно тълкуването на член 86 от Договора за ЕО,

СЪДЪТ,

в състав: г-н G. C. Rodríguez Iglesias, председател, г-н G. F. Mancini, г-н J. L. Murray и г-н L. Sevón, председатели на състави, г-н С. N. Kakouris, г-н P. J. G. Картеун (докладчик), г-н С. Gulmann, г-н D. A. O. Edward, г-н J.-P. Puissochet, г-н Н. Ragnemalm и г-н M. Wathelet, съдии,

генерален адвокат: г-н M. G. Cosmas,

секретар: г-жа L. Hewlett, администратор,

като взе предвид становищата, представени:

- за Diego Cali & Figli Srl, от адв. F. Bruno, от колегията на Генуа,

- за Servizi ecologici porto di Genova SpA (SEPG), от адв. V. Affèrni, адв. M. Bucello, адв. E. Cavallari и адв. G. Schiano di Пере, от колегията на Генуа,

- за италианското правителство, от проф. U. Leanza, началник отдел в Министерството на външните работи, в качеството на представител, подпомаган от г-н P. G. Ferri, avvocato dello Stato,

---

* Език на производството то: италиански.

- за немското правителство, от г-н E. Röder, Ministerialrat във Федералното министерство на икономиката, в качеството на представител,

- за френското правителство, от г-жа C. de Salins, заместник-директор на Дирекцията по юридическите въпроси в Министерството на външните работи и г-жа R. Loosli-Surrans, служител в същото министерство, в качеството на представители,

- за Обединеното кралство, от г-н S. Braviner, от Treasury Solicitor's Department, в качеството на представител, подпомаган от адв. N. Paines,

- за Комисията на Европейските общности, от г-н G. Marengo, юридически съветник и г-жа F. Mascardi, член на юридическата служба, в качеството на представители,

като взе предвид доклада от заседанието,

след като изслуша устните становища на Diego Cali & Figli Srl, за която се явява адв. F. Bruno; на Servizi ecologici porto di Genova SpA (SEPG), за която се явява адв. G. Schiano di Pepe, на италианското правителство за което се явява г-н P. G. Ferri; на френското правителство, за което се явяват г-жа C. de Salins и г-жа R. Loosli-Surrans; на правителството на Обединеното кралство, за което се явява г-н J. E. Collins, Assistant Treasury Solicitor, в качеството на представител, подпомаган от г-н N. Paines; и на Комисията, за която се явява г-н G. Marengo, на заседанието си от 15 октомври 1996 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 10 декември 1996 г.,

постанови настоящото

Решение

1. С Решение от 12 октомври 1995 г., заведено в секретариата на Съда на 30 октомври 1995 г., Tribunale di Genova е задал в съответствие с член 177 от Договора за ЕО, три преюдициални въпроса относно тълкуването на член 86 от Договора.

2. Тези въпроси са зададени в рамките на спора между Diego Cali & Figli Srl (по-нататък „Cali,“) и Servizi ecologici porto di Genova SpA (по-нататък „SEPG,“) относно заплащането от страна на Cali на превантивни услуги срещу замърсяване на околната среда, осъществени от SEPG в петролното пристанище на Генуа.

3. По време на възникване на спора пристанището на Генуа се е управлявало от Consorzio autonomo del porto (по-нататък „САР,,), заместено през 1994 г. от Autorità portuale. САР е представлявало държавна организация упълномощена да изпълнява както административни, така и икономически функции по отношение управление на пристанището.

4. Със Заповед № 14 от 1 юли 1986 г., председателят на САР, в качеството на представител на правителството е одобрил правилник за безопасност в рамките на петролното пристанище на Генуа - Mulledo.

5. Със Заповед № 32 от 23 август 1991 г., председателят на САР е променил тези разпоредби като е учредил задължителна служба за наблюдение и бърза намеса, предназначени да опазват района на пристанището от евентуални замърсявания, дължащи се на разливания на въгледороди в морето.

6. Тази служба се определя в член първи от Заповед № 32 по следния начин:

„Тази служба следва да осигури ... осъществяването на дейности и следните процедури за намеса:

а) осъществяване на постоянно наблюдение на водите, поради присъствието на акостирали танкери на кейовете с цел веднага да се локализира евентуални разливи на въгледороди и други замърсители, дължащи се на умишлени или непредпазливи действия;

б) в случаи на замърсяване било при отплаване на кораб или на сушата, станало по време на товарене или разтоварване или при каквито и да е обстоятелства:

1. уведомяване веднага на компетентните органи и съобщаване на всяка информация, която би била полезна, за да се направи преценка на инцидента;

2. навременното осъществяване на всички необходими действия, за да се предотвратят разливи или за да се съберат навреме разлетите субстанции и своевременното пречистване на замърсените води, като на виновния за това се представи сметка за извършените разходи.

7. С Указ № 1186 от 30 август 1991 г., председателят на САР е натоварил SEPG да извършва упоменатата услуга под формата на изключителна концесия.

8. С указ № 1191 от 30 август 1991 г., председателят на САР е одобрил тарифа, която SEPG е оторизирана да прилага за упоменатите услуги спрямо корабите, които използват инсталациите на петролния терминал. Тези тарифи са в съответствие с капацитета на корабите, количеството на транспортираната стока и продължителността на намесите.

9. Calì, която извършва морски транспортни услуги на петролни продукти за трети лица посредством танкери е използвала на няколко пъти между 1992-1994 г., нефтеното пристанище на Генуа-Multedo за товарене и разтоварване на различни продукти между които и деривати на ацетона.

10. Самите действия не са осъществени от страна на Calì, а срещу заплащане от пристанищна фирма Porto petroli di Genova SpA. Използваните кораби са били оборудвани с измервателни уреди и система, предотвратяваща замърсяване на околната среда.

11. SEPG е изпратило на Calì фактури на обща стойност 8 708 928 LIT за услуги по наблюдение свързано със защита на околната среда, осъществено в полза на Calì. Последната отказва да плати с аргумента, че никога не е пожелавала подобни услуги по време на операции осъществявани в петролното пристанище на Генуа.

12. На 22 декември 1994 г., SEPG получава от Tribunale di Genova заповед, задължаваща Calì да плати оспорваните фактури.

13. В рамките на процедура по обжалване на заповедта, Tribunale di Genova е отложил заседанията си, докато Съдът не се произнесе по следните въпроси:

„1. Съществува ли „господстващо положение в рамките на общия пазар или на част от него”, в случай, че едно акционерно дружество, създадено по инициатива на национална пристанищна власт е натоварено да осъществява на базата на административна концесия, получена от съответната пристанищна власт, изключителното управление в рамките на пристанищен сектор специализиран в товаренето и разтоварването на петролни продукти на услуга по „наблюдение по отношение на замърсяването на околната среда”, като прилага за ползвателите на упоменатата услуга, по-специално акостиращите кораби тарифа, определена от пристанищните власти, която взема под внимание обема на кораба и качеството на товарените или разтоварените петролни продукти?

2. Като се има предвид описаната ситуация в първия въпрос. и при наличието на доминиращо положение на пазара или на част от него, има ли злоупотреба с „доминиращо положение”, по смисъла на член 86 от Договора, и по-специално на хипотезите предвидени в букви а), в) и г), от страна на предприятие, на което тази услуга е била възложена под формата на изключителна концесия и която налага (дори въз основа на решение на службата, предоставяща концесията), тарифи:

- които са задължителни и независими от услуга, ограничаваща се с наблюдение и/или ефективна намеса, които въз основа на наложения договор се прилагат спрямо всеки, който акостира на кея на петролно пристанище и там осъществява операции по товарене и разтоварване, както на петролни така и на химически продукти;

- чието ниво се изчислява въз основа на капацитета на корабите и на транспортираните количества и които по отношение на действителна намеса се изчислява на базата на продължителността на последната, а не на базата на природата и качеството, както и на замърсителната способност на продукта;

- които, поради факта, че са разположени предимно върху кораба (пасивна страна при товаренето и разтоварването), засягат различен обект от този, който следва да извърши необходимите технически операции (в случая SpA Porto Petroli di Genova и товарачите получатели на продуктите), с неизбежното в такъв случай разграничение, което се получава между лицето виновно за евентуалното замърсяване и това, което плаща цената на услугата за предотвратяване на замърсяването;

- което съответства на услуга, която е ненужна на кораба поради същността на продукта, който той транспортира и/или от факта, че има свое собствено оборудване и системи за опазване на околната среда, адаптирани към типа на продукта, който следва да се товари или разтоварва;

- което натоварва кораба с разход, който е извън разходите, предвидени в договора за акостиране, сключен между превозвача и дружеството, което управлява пристанището, и който няма никаква функционална връзка с предмета на самия договор.

3. Ако в хипотезите, изложени във въпроси 1. и 2., съществуват една или повече практики, представляващи за определено предприятие злоупотреба с доминиращо положение по смисъла на член 86 от Договора, това нарушава ли търговията между държавите-членки?,,

14. За да отговорим на първия въпрос относно съществуването на доминиращо положение, трябва да определим дали една дейност така както е осъществявана от SEPG и в случая предмет на спора, се отнася до приложното поле на член 86 от Договора.

15. В това отношение трябва да припомним, че тези дейности се прилагат на базата на изключителна концесия, дадена на SEPG от държавен орган.

16. Що се отнася до евентуалното прилагане на правилата за конкуренция предвидени в Договора, следва да се направи разграничение между хипотезата, когато държавата действа в рамките на своите правомощия, чрез някои от своите органи, и тази, когато тя осъществява икономическа, индустриална или търговска дейност, свеждаща се до предлагане на стоки или услуги на пазара (вж. в този смисъл Решение от 16 юни 1987 г., Комисията/Италия, 118/85, Recueil, страница 2599, параграф 7).

17. В това отношение не е от значение дали държавата действа директно чрез някои от своите органи, част от публичната администрация или чрез трето лице,

което тя е овластила със специални или изключителни права (вж. в този смисъл решение Commission/Italie, упоменато по-горе, параграф 8).

18. За да се направи разграничение между двете хипотези упоменати по-горе в параграф 16, трябва да се разгледа същността на осъществените дейности от страна на държавния орган или публичното предприятие упълномощено от държавата, на което са дадени специални или изключителни права (вж. в този смисъл решение Commission/Italie, упоменато по-горе, точка 7).

19. По тази точка от първия въпрос следва, че в основата на спора стои заплащането от страна на Calì на дейности по наблюдение на замърсяването на околната среда, осъществени от SEPG при операции по товарене и разтоварване на ацетонови продукти, доставени от Calì на петролното пристанище на Генуа.

20. От друга страна, става ясно че спора по същество не се отнася до фактурирането на намесите от страна на SEPG, станали необходими заради замърсяване, което действително се е осъществило по време на товарене и разтоварване.

21. Член първи от Заповед № 32 на председателя на CAP, упоменат по-горе прави разлика между дейностите по наблюдение, предназначени за предотвратяване на замърсяване, и тези свързани с реалното замърсяване, и предвижда в своята буква б), параграф 2, възможността отговорния за съответното замърсяване да понесе всички разноски по отстраняването му.

22. Но наблюдението по отношение замърсяването на околната среда, с което SEPG е натоварена, има за цел да осигури в петролното пристанище на Генуа една дейност от всеобщ интерес, която е част от основните функции на държавата по отношение на защита на околната среда в областта на морето.

23. Подобна дейност по наблюдението чрез своята същност и своята цел, а също така и чрез правилата, на които тя се подчинява, се отнася до упражняване на прерогативите по отношение на околната среда, които са характерни за държавните органи. Тя няма икономически характер, който би оправдал прилагането на правилата за конкуренцията по Договора (вж. решение от 19 януари 1994 г., SAT Fluggesellschaft, C-364/92, Recueil, стр. I-43, параграф 30).

24. Получаването от страна на SEPG на заплащане за превантивно наблюдение на замърсяването на околната среда е неразделна част от нейната дейност за наблюдение на акваторията на пристанището и не може да промени юридическата квалификация на тази дейност (вж. в този случай решение SAT Fluggesellschaft, упоменато по-горе, параграф 28). От друга страна, както става ясно от параграф 8 на настоящото решение тарифите, които прилага SEPG са одобрени от публичен орган.

25. Като се има предвид упоменатото по-горе, следва да се отговори на първия въпрос, че член 86 от Договора следва да се тълкува в смисъл, че дейност по наблюдение на замърсяването на околната среда, за което една структура,

регулирана от частното право е натоварена от публичен орган в рамките на петролно пристанище на държава-членка, не се отнася до приложното поле на този член, дори в случая когато ползвателите трябва да заплатят определена сума, с която да се финансира тази дейност.

26. Като се има предвид отговора на първия въпрос, не следва да се отговаря на втория и третия въпрос.

По съдебните разноски

27. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда от италианското, германското, френското правителство, правителството на Обединеното кралство и от Комисията на Европейските общности, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред националната юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения,

Съдът,

като се произнася по въпросите, които са му поставени от Tribunale di Genova, с Решение от 12 октомври 1995 г., реши:

Член 86 на договора за ЕО трябва да се тълкува в смисъл, че дейност по наблюдение на замърсяването на околната среда, осъществявана от частно предприятие натоварено с нея от държавен орган, която да се осъществява в петролно пристанище на държава-членка не попада в приложното поле на този член дори в хипотезата, когато ползвателите на пристанището трябва да заплатят определена сума предназначена за финансиране на посочената дейност.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 12 октомври 1995 година.

Подписи